

Το βάφτισμα "Τριφυλία-Μεσσηνία"

Συντάκτης: Σουλιμιώτης Αλέκος

ήθη έθιμα παράδοση: **"βάφτισμα"** στο χωριό Βρύσες, δήμου Τριφυλίας νομού Μεσσηνίας.

Για να γίνει το **βάφτισμα** πρέπει να βρεθεί κάποιος που να γίνει **νονός, ανάδοχος του παιδιού**.

Συνήθως κουμπάρος του πρώτου παιδιού γίνεται ο κουμπάρος που στεφάνωσε το ζευγάρι, ο οποίος ήταν και ο προξενητής. Για τα υπόλοιπα παιδιά που ακολουθούσαν, κουμπάρος ή κουμπάρα γινόταν κάποιο φιλικό πρόσωπο.

Επισκεπτόταν λοιπόν την οικογένεια, μετά τη γέννηση του μωρού και ύστερα από κατάλληλη πρόταση και συμφωνία (αν ήταν αποδεκτός ή όχι) κέρναγε και **ασήμωνε το μωρό** βάζοντάς
του νομίσματα και χρήματα κάτω από το μαξιλάρι του.

Όταν οι γονείς αποφάσιζαν την ημέρα της βάφτισης «της φώτισης» του μωρού, καλούσε τον κουμπάρο και τον ενημέρωνε πως την «τάδε ημέρα θα κάνουμε τα βαφτίσια. Το κάλεσμα ήταν ένα καλοζημωμένο ψωμί, κεντημένο με διάφορα σχέδια και «νιμμένο» αλειμμένο με ασπράδι αυγού και φιλοτριμμένη ζάχαρη, ένα μπουκάλι κρασί και μερικά γλυκά. Όλα αυτά τα έπαιρνε ο πατέρας του μωρού και πήγαινε στο σπίτι του κουμπάρου και προσφέροντας τα δώρα, τον καλούσε για τη βάφτιση ορίζοντας και την ημέρα που θα γινόταν.

Την ημέρα της βάφτισης πήγαιναν όλοι στην Εκκλησία. **Ο κουμπάρος έπρεπε να προσφέρει τα βαφτιστικά ρούχα του μωρού** και κατά τη στιγμή που ο παπάς διάβαζε την ακολουθία της βάπτισης και ο νονός που κρατούσε το μωρό, αναφωνούσε και το όνομα που δινόταν στο μωρό όταν ο παπάς τον

διάβαζε, του έλεγε «και το όνομα αυτού κουμπάρε;» και το όνομα αυτού τάδε... απαντούσε ο κουμπάρος.

Το πρώ το παιδί του ζευγαριού και το δεύτερο έπαιρναν πάντοτε το όνομα των παππούδων του πατέρα και μητέρας του συζύγου και της συζύγου μόνο του ενός και του πατέρα του άλλου, πρώτο όμως ήταν πάντοτε το όνομα του πατέρα του συζύγου και όταν τέλειωναν τα ονόματα αυτά ο κουμπάρος του τρίτου ή τέταρτου παιδιού είχε δικαίωμα να προτείνει δικό του όνομα..

Τον κουμπάρο συνόδευαν πάντοτε η σύζυγος του ή κάποιο από τα παιδιά του, που γινόταν παρακούμπρος, έριχνε το λάδι στα χέρια του κουμπάρου.

Την ώρα του μυστηρίου παρευρίσκοντο οι γονείς και τα αδέλφια του ζευγαριού. Η μητέρα του μωρού έμενε έξω από την εκκλησία ή στο σπίτι και όταν ο παπάς έλεγε το όνομα του παιδιού έτρεχαν οι πιτσιρικάδες να αναγγείλουν στη μητέρα του μωρού το όνομά του και να πάρουν τα «συχαρίκια», συγχαρητήρια, κάποιο νόμισμα με λίγα καρύδια και κανένα γλυκό, συνήθως δίπλες.

Μετά από αυτά έμπαινε η μητέρα του νεοφώτιστου στην πόρτα της Εκκλησίας και περίμενε να παραλάβει το βαπτισμένο μωρό της.

Τελειώνοντας το μυστήριο, ο παπάς έπαιρνε τον κουμπάρο και πήγαιναν να παραδώσουν στη μητέρα που περίμενε στην είσοδο της εκκλησίας το μωρό. Ο παπάς έλεγε τα καθιερωμένα από τους κανόνες λόγια τα οποία επαναλάμβανε και ο κουμπάρος. «Παραδίνω κουμπάρα το παιδί βαπτισμένο μυρωμένο του Θεού παραδομένο. Να το φυλάς (να το προσέχεις) από φωτιά, από γκρεμό και από κάθε κακό μέχρι να γίνει δώδεκα χρονών και μετά να το χαρίσεις στην Εκκλησία».

Παλαιότερα προσθέτανε ακόμη «να το μάθεις γράμματα και να το κάνεις καλό χριστιανό». Τα λόγια αυτά επαναλάμβανε και ο κουμπάρος. Ο παπάς ευχόταν και σταύρωνε το παιδί και τη μητέρα του και της ευχόταν να της ζήσει και η κουμπάρα του φιλούσε το χέρι. Στη συνέχεια ο κουμπάρος παρέδιδε το παιδί στην κουμπάρα, τη μητέρα του, προσφέροντας το όνομά του και της ευχόταν να της ζήσει. Η κουμπάρα παραλαμβάνοντας το νεοφώτιστο του φιλούσε το χέρι σε ένδειξη σεβασμού και έλεγε στον κουμπάρο «Άξιος».

Ο κουμπάρος πρόσφερε μερικά χρήματα στην εκκλησία, στον παπά και στον κόσμο μερικά σταυρουδάκια ή μερικές δεκάρες και πενηνταράκια για το ευχάριστο γεγονός. Όλοι μαζί γύριζαν στο σπίτι των κουμπάρων, δηλαδή των γονέων του παιδιού και παρεκάθονταν σε τραπέζι. Τα φαγητά πάντοτε ήσαν κρέατα, κατσίκι ή γίδα κοκκινιστή, μακαρονάδα ή σούπα. Το κρασί άφθονο.

Ο κουμπάρος έβγαζε «το κουπάρι», έπαιρνε σ' ένα πιάτο τρία ποτήρια, έριχνε μέσα κρασί μέχρι «τα παραθυράκια» και χτυπώντας κάποιο πιάτο συνθηματικά, παρακαλούσε να κάνουν ησυχία και να ακούσουν ότι θα πρόσταζε. Σηκωνόταν όρθιος, έπαιρνε το πιάτο με τα ποτήρια στο χέρι και έλεγε: «Ζητώ την άδεια να προτείνω μια πρόποση και ένα κουπάρι» και το απαντούσαν οι γονείς του παιδιού «ελεύθερα».

«Ζητώ να πιούμε το πρώτο ποτηράκι στην υγεία του νεοφώτιστου. Να μας ζήσει και να τον καμαρώσουμε καλό άνθρωπο και γαμπρό ή νύφη αν ήταν κορίτσι». Το δεύτερο ποτηράκι να το πιούμε στην υγεία των κουμπάρων μου και γονιών του νεοφώτιστου και το τρίτο ποτηράκι να το πιούμε στην υγεία των παππούδων του, να τους ζήσει» και πρότεινε, «εύρισκε» να το πιει ο παππούς του νεοφώτιστου.

Όλοι του εύχονταν να του ζήσει και πολλές φορές του χτυπούσαν παλαμάκια και το τραπέζι συνεχιζόταν.

Στο τέλος του γλεντιού η μητέρα του μωρού, η κουμπάρα, καρφίτσωνε στο πέτο του νονού, και παρακούμπαρου λευκά μαντήλια. «Τους έριχνε μαντήλια» και ο νουνός «κέρναγε», πρόσφερε νομίσματα, γιατί τα χαρτονομίσματα ήσαν πολύ σπάνια. Έτσι τέλειωνε το τραπέζι αργά το απόγευμα.

Αυτά όλα γίνονταν όταν οι γονείς του μικρού ήσαν «κάπως» οικονομικά ανεξάρτητοι, εάν όμως οι γονείς ήσαν φτωχοί, όλα αυτά γίνονταν σε αυστηρά στενό κύκλο, ένα φτωχό τραπέζι χωρίς γλέντια και ξεφαντώματα.

Την επόμενη Κυριακή η μητέρα του νεοφώτιστου, έπαιρνε το μωρό και πήγαινε στην εκκλησία να το κοινωνήσει, έτσι το μωρό θεωρείτο πια ένας ολοκληρωμένος χριστιανός.

πηγή: από το βιβλίο "Βρύσες Τριφυλίας" του Αλέκου Σουλιμιώτη